

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De notificatione Virtutis. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

cordis: qui ideo nō queritur, quia ignoratur. Matth. 13. Est etiam velut lapis preciosus qui cōculcatur ab his, à quibus virtus eius ignoratur. Eccle. 6. Quasi lapidis virtus probatio erit in illis. hoc est dictū de sapiētia, quæ est de sapore virtutum condita scientia, quem reprobant & despiciunt qui eius virtutem non agnoscunt. Matth. 7. Neq; mittatis margaritas ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis. ¶ Ex ignorantia pretiositatis virtutis accidit, quod ipsa adeo despicitur: q̄ si esset venalis, non inueniretur qui eam emeret. Senec. Bona mens nec commodatur, nec venditur. Et puto si venalis esset, non haberet emptorem: at mala quotidie emitur. Greg. Carnalium mentes bona pensare non valent, nisi quæ carnaliter vident. Ang. Vix est aliquis qui diligat interiora bona, quæ sola diligēda sunt: ceteris autem ad necessitatem utendum non ad gaudium perfruendū est. ¶ Virtus quia non agnoscitur: ideo à Deo non petitur nec accipitur, qui paratus est eam dare, si esset qui desideraret eam accipere. Hebr. 12. Contemplantes nequis desit gratia Dei. Et 1. Petr. 1. Sperate in eam quæ vobis offertur gratiam. Extentā habet Deus manum dexteram ad largiendum bona spiritalia, sed non est qui accipiat. Omnes enim ad sinistram aspiciunt, vt inde temporalia recipiant. ¶ Commendationi verò virtutis aliqua, quæ pertinent ad eius notificationem, breuiter pramitemus.

De notificatione Virtutis.

C A P. VII.

NOrandum ergo, quod nomen Virtutis antiquitus fuit solius fortitudinis, vt ait Tullius. Ratio verò huius hæc est: quia non statim innotuit hominibus virtuositas aliarum virtutum: sed virtuosi semper apparuerunt, qui laboribus & doloribus non facile vinci potuerunt. Sed post experientia docuit, animum habere multa certamina contra diuitias, delicias & honores, quorum victoria difficilis est & utilis: vnde & virtuosi nominari sunt, qui tales vincere potuissent. ¶ Item notandum, quod nomen virtutis in canone Sacrae scripturæ, vt frequentius, sumitur pro fortitudine, vel pro potentia, vel pro opere mirabili. Ratio autem prout hic de ea intendimus. Sed quod Philosophi in morali doctrina virtutem vocant, scriptura sacra, vt frequentius, gratiam nominat. Ratio autem huius diuersitatis hæc est. Virtus duplicem habet comparationem. Vnam ad id à quo est, scilicet ad Dei liberalitatem, cuius donum est, & sic dicitur gratia. Et est gratia donum à Deo gratis datū, habentem se Deo gratum faciens, & opus eius Deo gratum reddens. Aliam cōparationem habet Virtus ad id quod ab ea est, scilicet ad

ad

ad opus suum: & sic vocatur Virtus: & sic nominant eam Philosophi, faciem habentes ad donū Dei, & dorsum ad datorē. Aug. 4. lib. Confes. Dorsum habebam ad lumen, & ad ea quae illuminant faciem: & ipsa facies, qua illuminata cernebam, non illuminabatur. Philosophi fuerunt propria gloria amatores, & diuine glorię neglectores, de propriis viribus cōfidentes. cōditori suo gratias nō agentes, secundum illud dictum de ipsis Rom. 1. Nō sicut Deum glorificauerūt, aut gratias egerunt, sed euauerunt in cogitationibus suis. Sācti verō facie habentes ad lumen, in lumine Dei agnoscunt insufficientiā suam. 1. Cor. 3. Nō quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est. Itē agnoscūt boni ad quā tēdimus eminentiā, q̄ supra vires nostras est. Vnde super illud Matth. 11. Regnū cœlorum vim patitur, &c. dicit Glo. Grādis violētia est in terra nasci, & cœlū rapere, & habere per virtutē, quod per naturā nō possumus. Agnoscunt etiā hostium inuisibiliū praeeminentiam, secundū potestatem & statum malitiā. Iob 40. Nō est potestas super terrā quę cōparetur ei. Nos quasi locustae sumus, & ipsi velut gigantes. Numc. 13. Vidimus monstra filiorū Enac, de genere giganteo: quibus comparati locustae videbantur. Origenes: Vult Dominus Iesus mirabiles res facere: vult enim de locustis superare gigantes, & de his quae in terra sunt, caelestes vincere nequitias. Ideo sancti intelligētes adiutorii gratiē adeo eis esse necessarium, vt sine eo nihil possint, neq; bonum agere, neq; tueri: oportet enim gratiā praeuenire vt velint, & subsequi ne inaniter velint. sec. Greg. Parū enim prodest homini bonum velle, nisi tentanti postea possit resistere, & tueri bonū quod acquisitū est: omnia Deo attribuūt, & radicē meriti virtutē scilicet & premiū, nō vidētes nec in se, nec in alio bonū aliquid, nisi gratiam Dei. 1. Cor. 15. Gratia Dei sum id quod sum. Et Ioannes testatur se vidisse Iesum plenū gratia. Ioā. 1. Et Angelus Mariā plenā gratiā nominat. Luc. 1. Et Gabriel monet natū ex sterili, Ioānem vocari, quod gratiam sonat. Luc. 1. Anima ex se sterili secundum naturā, nō potens ad meritū regni aeterni, gratiam Dei reputare debet tam meritū quā premiū. Rom. 6. Gratia Dei vita aeterna. Glo. Cōfitendum est gratiā Dei vitā aeternam vocari, quia his meritis redditur quae gratia cōtulit homini. Simile Ioan. 1. Gratia pro gratia. Et initiū boni & finis gratia est. Aug. in lib. de Correctione & gratia: Desiderare auxiliū gratiā, initiū gratiā est. Psa. Qui coronat te in misericordia & miserationibus. Apo. 4. Vignitiquatuor seniores mittebāt coronas suas

ante thronum, ostendendo sedenti in throno deberi honorem, quod coronas recepissent. Rom. 9. Non est volentis, neque currentis, sed miserentis Dei. Esa. 26. Omnia opera nostra in nobis operatus es Domine. Ro. 7. Velle adiacet mihi: adiacet inquam quasi infirmum: perficere autem bonum non inuenio. 1. Cor. 15. Abundantius illis omnibus laboravi: non ego autem, sed gratia Dei mecum. Phil. 2. Deus est enim qui operatur in nobis & velle & perficere. Joã. 15. Sine me nihil potestis facere. ¶ Et notandum quod virtus dicitur à vi, vnde Dominus vocat virtuosos violentos, Matt. 11. Violenti rapiunt illud. Et Luc. 16. loquens de regno caelorum: Omnis enim in illud vim facit. ¶ Virtuosus tripliciter vim facit sibi. Primò ardua aggrediendo, & quæ sunt supra hominem. Secundo aduersa patiendo. Act. 14. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ Dei. Tertio à placitis abstinendo. Gen. 8. Sensus & cogitatio humani cordis in malũ prona sunt ab adolescentia sua. Ideo quasi cum quadã violentia oportet hominẽ ab his, quæ sibi placent, compesci. Quid in Epistolis. Est virtus placitis abstinuisse bonis. Vel dicitur virtus, quasi viri status, siue virilitas. virtus enim est perfecti animi & ad rectas operationes robusti: sicut virilis aetas est corporis robusti & perfecti. ¶ Itẽ notandũ, quod sicut dicit Tullius in li. de Offi. Virtus & honestas nomina diuersa sunt: res autẽ subiecta prorsus eadem. Honestũ verò est quod sua vi ad se nos allicit, & dignitate trahit: vt idẽ Tullius dicit in 1. Rhet. Honestus verò dicitur aliquis eò quod nihil habeat turpitudinis: vt dicit Isido. in lib. Etymologiarũ. Et subdit: Nam quid est honestas, nisi honor perpetuus, & quasi honoris status: Vnde hominibus virtuosis & honestis honor maximè exhibendus est. ¶ Inueniuntur in scripturis multæ descriptiones virtutis: de quibus ad ipsius maiorem declarationem aliquas ponemus, & exponemus.

De descriptionibus Virtutis.

CAP. III.

Virtus sic describitur in lib. de Spiritu & anima. Virtus est habitus mētis bene institutę. Et intellige mentẽ bene institutam, ad similitudinẽ regni, quod bene institutũ est, si recte in eo consulatur, & recte imperetur, & recte obediatur. Sic mens bene instituta est, quum ratio recte cõsultat, volũtas recte imperat, & vires subiectę volũtati recte obediũt. Hanc bonã institutionem virtus in mente facit. Ipsa enim rationẽ illuminat, & voluntatẽ de seruitutẽ vitiorũ ad imperiũ sublimat. Sine virtute mēs pueriliter regitur. Vnde vñ ei. Eccle. 10. Vñ tibi terra, cuius rex puer est. Sine ea regnũ mētis simile est regno Roboã, qui potius acquieuit